

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΣ/ΜΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 6 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

ΘΕΜΑ Α:

- A1.** Θεωρία σχολικού βιβλίου, σελ. 111
A2. Θεωρία σχολικού βιβλίου, σελ. 104
A3. Θεωρία σχολικού βιβλίου, σελ. 128
A4. Α: Λάθος, **Β:** Λάθος, **Γ:** Λάθος, **Δ:** Σωστή, **Ε:** Σωστή.

ΘΕΜΑ Β:

B1. Το πεδίο ορισμού της $f=goh$ είναι:

$$A_f = \{x \in A_h / h(x) \in A_g\} = \{x \in (0, +\infty) / \ln x \in \mathbb{R}\} = (0, +\infty)$$

Ο τύπος της $f(x) = (goh)(x) = g(h(x)) = g(\ln x) =$

$$\frac{4 - e^{2/\ln x}}{e^{\ln x}} = \frac{4 - e^{\ln x^2}}{e^{\ln x}} = \frac{4 - x^2}{x} \quad \text{με } x > 0$$

B2. i) Η $f(x)$ είναι παραγωγίσιμη για $x > 0$ με:

$$f'(x) = \frac{(4 - x^2)'x - (4 - x^2)x'}{x^2} = \frac{-x^2 - 4}{x^2} < 0. \quad \text{Άρα } f(x) \searrow \text{ για } x > 0$$

ii) Είναι $\pi > e \Rightarrow f(\pi) < f(e) \Rightarrow \frac{4 - \pi^2}{\pi} < \frac{4 - e^2}{e} \Rightarrow \frac{4 - \pi^2}{4 - e^2} > \frac{\pi}{e}$ γιατί $4 - e^2 < 0$

B3. Η $f(x)$ ορίζεται στο $x \in (0, +\infty)$

- Κατακόρυφη ασύμπτωτη: $\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{4 - x^2}{x} = +\infty$ γιατί

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} 4 - x^2 = 4 > 0 \quad \text{και} \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} x = 0 \quad \text{με } x > 0$$

Άρα η ευθεία $x=0$ είναι κατακόρυφη ασύμπτωτη της C_f .

- Πλάγια – οριζόντια ασύμπτωτη για $x \rightarrow +\infty$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{f(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4 - x^2}{x^2} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{-x^2}{x^2} = -1 \quad (\lambda = -1) \quad \text{και}$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} [f(x) - \lambda x] = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(\frac{4 - x^2}{x} + x \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{4}{x} = 0 \quad (\beta = 0)$$

Άρα η ευθεία $y = -x$ είναι πλάγια ασύμπτωτη της C_f στο $+\infty$.

B4. Είναι $-1 \leq \sigma\upsilon\nu(1+x^2) \leq 1$. Επίσης, $\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = -\infty$. Άρα $f(x) < 0$ για $x \rightarrow +\infty$.

Έτσι η σχέση γράφεται: $-\frac{1}{f(x)} \geq \frac{\sigma\upsilon\nu(1+x^2)}{f(x)} \geq \frac{1}{f(x)}$

Έχουμε $\lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{1}{f(x)} \right) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{1}{f(x)} = 0$, οπότε από το κριτήριο παρεμβολής προκύπτει

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{\sigma\upsilon\nu(1+x^2)}{f(x)} = 0$$

ΘΕΜΑ Γ:

Γ1. $\int_2^3 xf(x)dx = 1 \Rightarrow \int_2^3 x \left(\frac{1}{x} + \alpha \right) dx = 1 \Rightarrow \int_2^3 (1 + \alpha x) dx = 1 \Rightarrow \left[x + \frac{\alpha x^2}{2} \right]_2^3 = 1 \Rightarrow \alpha = 0$

Γ2. i) Πρέπει η $f(x)$ να είναι παραγωγίσιμη στο $x_0=1$. Έτσι:

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^-} \frac{x^2 - 3x + 3 - 1}{x - 1} = \lim_{DLH \ x \rightarrow 1^-} \frac{2x - 3}{1} = -1 \text{ και}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{\frac{1}{x} - 1}{x - 1} = \lim_{DLH \ x \rightarrow 1^+} \left(-\frac{1}{x^2} \right) = -1$$

Οπότε η $f(x)$ είναι παραγωγίσιμη στο $x_0=1$ με $f'(1) = -1$ και ορίζεται εφαπτομένη της C_f στο $x_0=1$.

ii) Η εξίσωση της εφαπτομένης στο x_0 είναι :

$$\varepsilon : y - f(1) = f'(1)(x - 1) \Rightarrow y - 1 = -1(x - 1) \Rightarrow y = -x + 2$$

Η γωνία ω που σχηματίζει με τον άξονα $x'x$ είναι $\omega = \frac{3\pi}{4}$ αφού $\lambda \Leftrightarrow \varepsilon\phi\omega = -1$

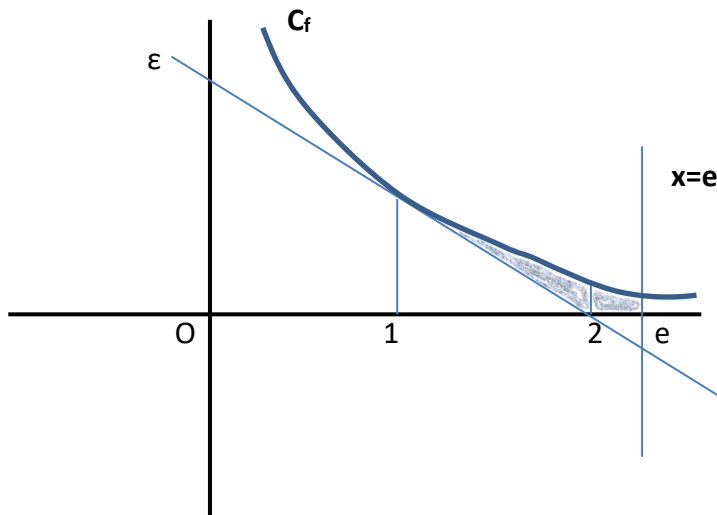
Γ3. Για $x < 1$: $f'(x) = 2x - 3 < 0$

για $x \geq 1$: $f'(x) = -\frac{1}{x^2} < 0$

και επειδή η $f(x)$ είναι συνεχής στο $x_0=1$ ως παραγωγίσιμη η $f(x)$ είναι γνησίως φθίνουσα στο $A_f = \mathbb{R}$ άρα και «1 - 1».

Το σύνολο τιμών είναι $f(A) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x), \lim_{x \rightarrow -\infty} f(x) \right) = (0, +\infty)$

Γ4.

Το εμβαδόν που δημιουργείται από τις C_f , ϵ , x' είναι:

$$E = E_1 + E_2 = \int_1^2 |f(x) - (-x + 2)| dx + \int_2^e |f(x)| dx$$

Επειδή $f''(x) = \frac{2}{x^3} > 0$ για $x > 1$ η $f(x)$ είναι κυρτή άρα η C_f είναι πάνω από την ϵ , άρα:

$$E = \int_1^2 \left(x - 2 - \frac{1}{x} \right) dx + \int_2^e \frac{1}{x} dx = \left[\frac{x^2}{2} - 2x - \ln x \right]_1^2 + [\ln x]_2^e = \frac{1}{2}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Θέτουμε $g(x) = \frac{f(x) - 2x}{x - 1} \Rightarrow f(x) = (x - 1)g(x) + 2x \Rightarrow \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 0 \cdot \ell + 2 = 2 \Rightarrow$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \left[\ln(2 - x) - \frac{1}{x} + \kappa \right] = 2 \Rightarrow -1 + \kappa = 2 \Rightarrow \kappa = 3$$

Δ2. Η $f(x)$ είναι παραγωγίσιμη στο $(0, 2)$ ως σύνθεση και πράξεις παραγωγίσιμων συναρτήσεων, έτσι:

$$f'(x) = \frac{(2 - x)'}{2 - x} + \frac{1}{x^2} = \frac{-x^2 - x + 2}{x^2(2 - x)} \text{ με } f'(x) = 0 \Rightarrow x = -2 \text{ ή } x = 1$$

Άρα

x	0	1	2
$f'(x)$	+	○	-
$f(x)$	↗	O.M.	↘

Στο $A_1 = (0, 1]$ η $f(x)$ είναι γνησίως αύξουσα, άρα $f(A_1) = \left(\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x), f(1) \right) = (-\infty, 2]$

Το μηδέν ανήκει στο $f(A_1)$, άρα υπάρχει μοναδικό $x_1 \in A_1$ με $f(x_1) = 0$

Στο $A_2 = [1, 2)$ η $f(x)$ είναι γνησίως φθίνουσα, άρα $f(A_2) = \left(\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x), f(1) \right) = (-\infty, 2]$

αφού $\lim_{x \rightarrow 2^-} \ln(2 - x) = \lim_{u \rightarrow 0^+} \ln u = -\infty$ με $u = 2 - x$

Το μηδέν ανήκει στο $f(A_2)$, άρα υπάρχει μοναδικό $x_2 \in A_2$ με $f(x_2)=0$.

Έτσι η $f(x)=0$ έχει ακριβώς δύο ρίζες x_1, x_2 .

Έστω $x_1 < \frac{1}{3} \stackrel{f \text{ γνησ. αύξ}}{\Leftrightarrow} f(x_1) < f\left(\frac{1}{3}\right) \Leftrightarrow 0 < \ln \frac{5}{3}$ που ισχύει

Δ3. Η $f(x)$ είναι συνεχής στο $\left[x_1, \frac{1}{3}\right] \subset (0,1)$ και παραγωγίσιμη στο $\left(x_1, \frac{1}{3}\right)$.

Από Θ.Μ.Τ. υπάρχει ένα τουλάχιστον $\xi \in \left(x_1, \frac{1}{3}\right) \subset (0,1)$ τέτοιο ώστε

$$f'(\xi) = \frac{f\left(\frac{1}{3}\right) - f(x_1)}{\frac{1}{3} - x_1} = \frac{f\left(\frac{1}{3}\right)}{\frac{1-3x_1}{3}} = \frac{3f\left(\frac{1}{3}\right)}{1-3x_1}$$

Άρα στο σημείο $M(\xi, f(\xi))$ η κλίση της C_f ισούται με $\frac{3f\left(\frac{1}{3}\right)}{1-3x_1}$.

Επίσης $f''(x) = -\frac{1}{(2-x)^2} - \frac{2}{x^3} < 0$ για $x \in (0, 2)$, άρα $f'(x)$ γνησίως φθίνουσα στο $(0, 2)$, οπότε το

$\xi \in (0, 1)$ είναι μοναδικό.

Δ4. i) Επειδή F και G είναι αρχικές συναρτήσεις της f ισχύει ότι: $G(x) = F(x) + c$ για $x \in (0, 2)$.

$$\text{Για } \left. \begin{array}{l} x = x_1 : G(x_1) = c \\ x = x_2 : F(x_2) = -c \end{array} \right\} G(x_1) + F(x_2) = c - c = 0. \text{ Άρα } G(x_1) = -F(x_2) \quad \textcircled{1}$$

ii) Έστω συνάρτηση $h(x) = x_1 F(x) + x_2 G(x) - x_1 - x_2 + 2x$

Η $h(x)$ είναι συνεχής στο $[x_1, x_2]$ με $h(x_1) = x_2 G(x_1) + x_1 - x_2 \stackrel{(1)}{=} -x_2 F(x_2) + (x_1 - x_2)$

$h(x_2) = x_1 F(x_2) + (x_2 - x_1)$

Όμως η $F(x)$ είναι αρχική της $f(x)$ άρα $F'(x) = f(x)$

$$\text{Για } \left. \begin{array}{l} x_1 < x < 1 \stackrel{f \text{ γν. αύξ}}{\Rightarrow} f(x_1) < f(x) \Rightarrow 0 < f(x) \\ 1 < x < x_2 \stackrel{f \text{ γν. φθίν}}{\Rightarrow} f(x) > f(x_2) \Rightarrow f(x) > 0 \end{array} \right\} f(x) > 0 \text{ για } x \in (x_1, x_2).$$

Έτσι $F'(x) > 0$, οπότε $F(x)$ γνησίως αύξουσα με $x_2 > x_1 \Rightarrow F(x_2) > F(x_1) \Rightarrow F(x_2) > 0$

Άρα $h(x_1) < 0$ και $h(x_2) > 0$, από Θ. Bolzano υπάρχει ένας τουλάχιστον $x_0 \in (x_1, x_2)$ με

$h(x_0) = 0 \Rightarrow x_1 F(x_0) + x_2 G(x_0) = x_1 + x_2 - 2x_0$

Επειδή $h'(x) = x_1 f(x) + x_2 f(x) + 2 > 0$ η $h(x)$ είναι γνησίως μονότονη,

άρα η ρίζα x_0 είναι μοναδική.